



Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 33 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt uchwały:

- w 100-lecie III Powstania Śląskiego.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem uchwały upoważniamy pana posła Wojciecha Króla.

(-) Piotr Adamowicz; (-) Tomasz Aniśko; (-) Piotr Borys; (-) Małgorzata Chmiel; (-) Janusz Cichoń; (-) Zofia Czernow; (-) Joanna Frydrych; (-) Konrad Frysztak; (-) Krzysztof Gadowski; (-) Kinga Gajewska; (-) Elżbieta Gapińska; (-) Kamila Gasiuk-Pihowicz; (-) Elżbieta Gelert; (-) Tomasz Głogowski; (-) Cezary Grabarczyk; (-) Krzysztof Grabczuk; (-) Michał Gramatyka; (-) Rafał Grupiński; (-) Agnieszka Hanajczyk; (-) Jerzy Hardie-Douglas; (-) Iwona Hartwich; (-) Maria Małgorzata Janyska; (-) Joanna Jaśkowiak; (-) Małgorzata Kidawa-Błońska; (-) Ewa Kołodziej; (-) Zbigniew Konwiński; (-) Tomasz Kostuś; (-) Iwona Maria Kozłowska; (-) Michał Krawczyk; (-) Marek Krzakała; (-) Henryka Krzywonos-Strycharska; (-) Maciej Lasek; (-) Gabriela Lenartowicz; (-) Katarzyna Lubnauer; (-) Artur Łącki; (-) Magdalena Łośko; (-) Jagna Marczułajtis-Walczak; (-) Aleksander Miszański; (-) Czesław Mroczek; (-) Sławomir Neumann; (-) Dorota Niedziela; (-) Małgorzata Niemczyk; (-) Tomasz Piotr Nowak; (-) Mirosława Nykiel; (-) Tomasz Olichwer; (-) Paweł Papke; (-) Krzysztof Piątkowski; (-) Paweł Poncyljusz; (-) Grzegorz Rusiecki; (-) Marek Rząsa; (-) Wojciech Saługa; (-) Krystyna Sibińska; (-) Mirosław Suchoń; (-) Michał Szczerba; (-) Krystyna Szumilas; (-) Iwona Śledzińska-Katarasińska; (-) Cezary Tomczyk; (-) Anna Wasilewska; (-) Marta Wcisło; (-) Ryszard Wilczyński; (-) Mariusz Witczak; (-) Urszula Zielińska; (-) Tadeusz Zwiefka.

UCHWAŁA
SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
z 2021 r.
w 100-lecie III Powstania Śląskiego

Rok 1921 okazał się bardzo ważny w kontekście rozstrzygnięć dotyczących granicy południowo-zachodniej II Rzeczypospolitej. 20 marca tego roku, z mocy Traktatu Wersalskiego odbył się, po przygotowaniach trwających kilkanaście miesięcy, plebiscyt na Górnym Śląsku. Za przyłączeniem regionu do Polski opowiedziało się 40,3% głosujących, za pozostaniem w granicach Niemiec – 59,4%. Podjęta przez Sprzymierzonych (Francję, Wielką Brytanię i Włochy) próba przełożenia jego wyników na rozstrzygnięcia terytorialne była przez stronę polską oceniana jako mocno krzywdząca. Dlatego z 2 na 3 maja 1921 r. ludność polska Górnego Śląska zdecydowała się na wywołanie III Powstania Śląskiego, które było zbrojną demonstracją ich woli przyłączenia regionu do Polski. Powstanie trwało do 5 lipca 1921 r. Przewodził mu jako dyktator, najważniejszy wówczas górnośląski polityk Wojciech Korfanty. Rzeczypospolita wspierała Górnoszlązaków w ludziach i dostarczaniu broni, dzięki czemu powstańcy dysponowali m.in. niedostępnym podczas dwóch wcześniejszych zrywów ciężkim sprzętem. Do największych bitew doszło pod Kędzierzynem i Górą św. Anny, które bliższe były regularnym działaniom wojennym.

Choć walki zbrojne nie przyniosły rozstrzygnięcia, to powstańcom udało się wywrzeć skuteczną presję na Sprzymierzonych, dzięki czemu ostatecznie wyznaczona granica polsko-niemiecka na Górnym Śląsku przebiegała korzystniej niż proponowana wcześniej. Na mocy decyzji Ligi Narodów zatwierdzonej przez Radę Ambasadorów 20 października 1921 r., po polskiej stronie znalazło się 46% ogółu ludności i 29% obszaru plebiscytowego, a w granice II Rzeczypospolitej Polskiej włączono część regionu ze strategicznym przemysłem. Uroczyste objęcie części Górnego Śląska przez Polskę nastąpiło 16 lipca 1922 r.

Powierzchnia włączonej do II RP części Górnego Śląska stanowiła jedynie niewiele ponad 1% całego kraju, ale znaczenie gospodarcze tego obszaru było nieporównywalnie większe – w nowo utworzonym województwie śląskim ulokowane było 90% produkcji przemysłowej całej Rzeczypospolitej.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej składa hołd Powstańcom Śląskim za ich męstwo i hart ducha, a także patriotyzm i umiłowanie polskości, które doprowadziło pomimo sześciu wieków podległości Górnego Śląska czeskiej i niemieckiej jurysdykcji, do objęcia części Górnego Śląska przez odradzające się Państwo Polskie.